

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОГО УЧНЯ-ЧИТАЧА ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Галаєвська Людмила Вікторівна

*молодший науковий співробітник
відділу навчання української мови та літератури
Інституту педагогіки НАПН України
luda_gala2703@ukr.net*

Ключові слова: інформаційні технології, освітній процес, компетентний учень-читач, мультимедійні технології.

Одним із пріоритетних напрямів у сфері інформатизації освіти є розроблення і впровадження мультимедійних технологій в освітній процес. Застосування мультимедії є потужним освітнім потенціалом для оптимізації процесу навчання на уроках словесності.

Інформаційні технології стали невід'ємною частиною сучасного світу, вони значною мірою визначають подальший економічний та суспільний розвиток людства. Інноваційні технології швидко увійшли в усі галузі нашого життя. У зв'язку з цим система навчання потребує використання сучасних технологій у процесі формування компетентного учня-читача.

Проблематиці використання мультимедійних технологій в освітньому процесі присвячені праці таких вчених як: О. Веренич, Ю. Єгорова, В. Кастирнова, Н. Клемешова, А. Кравцова, М. Коляда, О. Кучай, А. Осики, О. Пінчук, П. Стефаненко, О. Собаєва, А. Суворинова, О. Уварова, О. Шликова, О. Чайковська та ін.

З розвитком суспільства та комп'ютерних технологій, все необхідніше виникає потреба впроваджувати мультимедію в освітній процес. Важливу роль відіграє впровадження мультимедійних технологій у формуванні компетентного учня-читача.

У національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки наголошується, що «найважливішим для держави є виховання людини інноваційного типу мислення та культури, проектування акмеологічного освітнього простору з урахуванням інноваційного розвитку освіти, запитів особистості, потреб суспільства і держави» [3].

Мультимедіа – (від англійського терміну Multum + Medium – багатокомпонентне середовище) – це комп'ютерні інтерактивні інтегровані системи, що забезпечують роботу з анімованою комп'ютерною графікою і текстом, мовою і високоякісним звуком, нерухомими зображеннями і відео. Термін мультимедіа також, найчастіше, використовується для позначення носіїв інформації, що дозволяють зберігати значні обсяги даних і забезпечувати

досить швидкий доступ до них (першими носіями такого типу були CD- ROM). Так, термін мультимедіа означає, що комп'ютер може використовувати такі носії й надавати інформацію користувачеві через всі можливі види даних, такі як аудіо, відео, анімація, зображення й інші на додаток до традиційних способів надання інформації, таким як текст [4].

Мультимедійні технології – це потужні засоби для створення та представлення багаторівневої наукової думки. Переваги використання мультимедійних технологій очевидні, оскільки вони посилюють інтерес учнів і забезпечують їхню активність на уроках, що неможливо в ситуації класичного викладу навчального матеріалу, коли учитель не володіє мультимедійними технологіями [3].

Мультимедійні засоби навчання забезпечують різні види діяльності, що базуються на комплексному використанні різних типів інформаційних процесів у межах єдиного технічного комплексу. До основних видів мультимедійних засобів навчання залежно від їх призначення відносять засоби, які спрямовані на зберігання й відтворення навчальної інформації (забезпечують потрібну наочність у навчанні, багаторазове відтворення навчальної інформації, яка відбиває сутність об'єктів, процесів і явищ, що вивчаються); моделювання (дають змогу не тільки демонструвати об'єкти й процеси, що вивчаються, а й досліджувати їх); контроль чи самоконтроль (забезпечують автоматизацію процесу перевірки ступеня засвоєння навчальної інформації й оцінювання знань, що дає змогу оперативно виявляти рівень сприймання матеріалу одночасно кожним окремим учнем, зробити контроль масовим і об'єктивним, багаторазово відтворювати його), самонавчання (забезпечують сприймання навчальної інформації, контроль і самоконтроль) [5, с.89].

Застосування мультимедійних технологій може позитивно позначитися відразу на кількох аспектах відкритого і дистанційного навчального процесу, зокрема – стимулювати когнітивні аспекти, такі як сприйняття та усвідомлення інформації, посилення мотивації, розвиток навичок спільної роботи й колективного пізнання, що сприятиме розвиткові фундаментального підходу до навчання, формуванню ґрунтовнішого розуміння навчального матеріалу [1,с.56-57].

3. Пенська зазначає, що до засобів мультимедіа належать:

1. Пристрої аудіо (мовного) і відео введення та виведення інформації.
2. Високоякісні звукові та відео плати.
3. Плати відео захоплення, що знімають зображення з відеомагнітофона або з відеокамери і вводять його в ПК.
4. Високоякісні акустичні й відео відтворювальні системи з підсилювачами, звуковими колонками, великими відео кранами.
5. Сканери, які дають змогу автоматично вводити в комп'ютер друковані тексти й малюнки.

6. Високоякісні принтери.

На думку Д. Старикова, мультимедійні програмні засоби сприяють підвищенню ефективності видів відкритої освітньої діяльності – перегляд аудіовізуальної інформації, тренування з теорії з використанням практичних вправ, інтерактивне спілкування.

Учитель подає здобувачам освіти теоретичний матеріал, послуговуючись текстовими і графічними екранами, відео кліпами, демонстраційно-ілюстраційними програмами тощо.

Ю. Корнілов вважає, що застосування мультимедійних технологій уможливило підвищення ефективності навчання шляхом впливу на всі види чуттєвого сприйняття здобувачів освіти за допомогою мультимедійних функцій комп'ютерних пристроїв.

Погоджуємось з поглядами Ю, Єгорова, використання мультимедіа сприяє підвищенню ефективності навчання, що засвідчує низка чинників, а саме – засвоєння знань відбувається не тільки з потреби, а й за бажанням, стимулюється інтерес до навчального предмета, з'являється змога оцінити себе на тлі діяльності інших, ліквідує комунікативні бар'єри, налагодження взаємодії в колективі й панування духу здорового змагання, використання міжпредметних зв'язків, самостійне подолання труднощів у навчанні [1,с.34].

Мультимедійні засоби навчання є універсальними, оскільки можуть бути використані на різних етапах уроку: під час мотивації як постановка проблеми перед вивченням нового матеріалу; у поясненні нового матеріалу як ілюстрації; під час закріплення та узагальнення знань; для контролю знань.

Інформатизація сучасного світу на тлі глобальних динамічних процесів зумовлюють активізацію уваги до мультимедійних технологій. Упровадження мультимедійних технологій в освітній процес є одним із пріоритетних напрямів.

Отже, впровадження та застосування мультимедіа технологій в навчальний процес – важлива дидактична умова формування особистісних якостей здобувачів освіти, що дозволяє вчителю отримати ефективний інструмент педагогічної праці та підсилює реалізацію її функцій – підготувати здобувачів освіти до навчання, активізувати інтерес до самоосвіти тощо.

Література.

1. Белкин Е. Л. Технические средства обучения / Е.Л. Белкин, В.В. Карпов, П.И. Харанаш. Ярославль. 2007. 111 с.
2. Молянинова О. Г. Мультимедиа в образовании (теоретические основы и методика использования): монография. – Красноярск : Издательство КрасГУ, 2009. 300 с.
3. Міщенко О. А. Види мультимедійних засобів навчання [Електронний ресурс] / Педагогічні науки / Стратегічні напрями реформи системи освіти. Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Україна. Режим доступу : http://www.rusnauka.com/25_DN_2008/Pedagogica/28714.doc.htm.
4. Сумина Г. А., Ушакова Н. Ю. Использование мультимедийных технологий в учебном процессе вуза «Успехи естествознания». 2007. № 5 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://masters.donntu.edu.ua/2007/fgtu>

5. Нікітіна А. В. Інформаційні технології в методичній підготовці майбутнього вчителя словесника . Луганський національний університет імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN5/08navmvs.pdf>

6. Пенская З. П. Формирование языковой компетенции студентов технического колледжа средствами мультимедиа: дисс. ... на соискание уч. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.04 Астрахань, 2010. 158 с.